

Tobias Scheer
 Directeur de Recherche au CNRS
 Directeur de la [Maison des Sciences de l'Homme et de la Société Sud-Est](http://www.unice.fr/mshs)
 Université Côte d'Azur
www.unice.fr/scheer/

Nice, 20. ledna 2019

Posudek habilitační práce

Licensing Vowel Length in Czech: The Syntax-Phonology Interface
 Napsala Markéta Ziková

Předložená habilitační práce chce chápat určité vokalické délky v češtině jako zástupce morfosyntaktických kategorií nezávisle na afixu, který je vyprovokuje. Např. deminutivní dloužení realizuje dvě různé syntaktické jednotky, jednu přispívající sufix *-ek* a druhou jen dloužení. Tím pádem jde o dvě různé lexikální jednotky, nikoli o morfém *-ek* s efektem dloužení. Centrálním nástrojem tohoto procesu je dekompozice: ve fonologii (*-ek* je různý od délky), v syntaxi (deminutivum je tvořeno více než jednou funkční projekcí) a v sémantice (význam *-ek* není jen deminutivní, ale také „roztomilý“, nebo spíše vždycky „roztomilý“ a k tomu ještě deminutivní jen s některými kořeny, jak autorka ukazuje).

K dekompozici ve fonologii autorka používá klasický autosegmentální způsob, tj. lexikální jednotky, které obsahují jen slabičný materiál (VC nebo CV), nikoli melodii. Tato fonologická podoba je do fonologické reprezentace vložena a musí najít svoje místo v lineárním řetězci. K tomu potřebuje pokyn, kde se má zakotvit, a ten je součástí lexikální informace. Autorka přesvědčivě podobu s chováním infixů vyvolá: ty též mají lexikální pokyny, kde se zakotvit. Po syntaktické (a sémantické) stránce dekompozice probíhá v rámci nanosyntaktické teorie s hlavní zásadou *Superset Principle* při vložení lexikálních jednotek.

Celkem je práce řízena fonologickým a sémantickým pozorováním. Syntax pouze definuje prostor, který pozorování umístí. Nanosyntax k tomu zná velice málo omezení: cokoliv může být lexikální zápis, afixy mohou být kořeny, sloučení XP je volné, stejně jako počet XP. Jen *Superset Principle* a *constituent spell-out* jsou pevné. Pohyb je vynucen, kdyby hláskování (zde a dole pro *spell-out*) bylo jinak zablokováno.

Nanosyntax se tím od jiných syntaktických (anebo morfologických) teorií odlišuje: bere fonologické jevy jako relevantní a podle nich buduje syntaktickou strukturu. Jinde a klasicky, fonologie je syntaxí a morfologií ovlivňována, ale nepřispívá k podobě syntaktické struktury. Naopak se musí morfosyntaktická struktura fonologickým vlastnostem morfémů přizpůsobit (*fission*, *fusion*, *impoverishment* v Distribuované morfologii), aby vložení vokabuláře mohlo probíhat.

To však neznamená, že nanosyntax má ambici jen v poslední části syntaktické derivace, tj. předělávání syntaktické struktury do fonologické struktury (hláskování). Ale předmětem habilitační práce je jenom ta dolní část, jejíž zásady jsou aplikované na češtinu, a v ní jeden specifický fonologický jev, tj. vokalická délka, a to dvě kategorie ukazující délku: hypokoristika a deminutiva. Takže práce je mikrostudie, která se soustřeďuje na detailní zpracování dvou morfosémantických kategorií. Titul (*Licensing of Vowel Length in Czech*) ani podtitul (*The Syntax-Phonology Interface*) předložené práce tomu zcela neodpovídají: v češtině je, jak známo, mnoho délek i mimo hypokoristika a deminutiva (mj. skutečná templatická délka jako např. v iterativech), a hláskování je jen jeden aspekt, který rozhraní fonologie se syntaxí reflektuje (definice fonologicky relevantních porcí lineárního řetězce je další aspekt). Takže to, co autorka píše na str. 6 („The main goal of this book is thus to develop a morphosyntactic account of vowel length in contemporary Czech“) je mnohem obsáhlejším tématem, než je to, co práce analyzuje.

Čeština je pro dekompoziční projekt zvláště vhodná, neboť nabízí hojně případy, kde je určitá kategorie kromě afixu vyjádřena dalším fonologickým znakem, typicky délkou nebo palatalizací. Z funkčního hlediska je to sám o sobě zajímavý jev: afix by stačil kategorii vyjádřit, takže není zcela jasné, k čemu slouží celý rozsáhlý a složitý mechanismus, který autorka popisuje. O tom by bylo vhodné vést v rozpravě diskusi.

Dekompozice však předpokládá, že to, co se chápe jako fonologicky různé, a proto zahrnuje různé lexikální zápisy, realizuje rozdílné syntaktické funkční projekce. Stává se, že autorka fonologické argumenty k dekompozici má, ale neví, jak nazývat syntaktickou projekci, kterou na to potřebuje navíc. Proto se objevuje XP („deminutivní báze“ odpovědná za délku v deminutivech) a YP (zdroj deminutivního *-i*, které přispívá k *-ik*). Autorka rozumně říká, že zjištění syntaktické totožnosti nechá (str. 71 pozn. 12 pro XP) na budoucí bádání. Výsledek toho bádání možná nebude jiný než „je třeba mít XP, tak to vložím, ale nevím, čemu odpovídá“. Vzniká pak otázka, jestli snaha provést dekompozici je dostatečná, aby po syntaktické rovině vznikla řada projekcí, které syntaktický obsah nemají a jen slouží k legitimizaci dekompozice.

Další otázka směrem k dekompozici je, do jaké míry ji lze provést. V podstatě každý fonologický proces, který afixaci doprovází, může mít svůj vlastní lexikální zápis i svoji vlastní syntaktickou projekci. Např. Npl mask. *-i* působí palatalizaci (*kluk - kluc-i*). Dalo by se říci, že Npl mask. hláskuje *-i*, ale že nějaká jiná XP (jejíž totožnost třeba není nutné upřesnit) realizuje palatalitu (element I). V tom případě by sufix *-i* nebyl odpovědný za palatalizaci, která by byla způsobena touto XP. Formální možnost pro takovou analýzu je, záleží na tom, v jakých podmínkách ji chceme používat, a co o tom soudíme.

Základní vlastnost hláskování je taková, že může fonologickou jednotku jen přidat: nic neumí ve fonologii odstranit, ani nemůže zvláštní fonologickou komputaci provést. Vložená jednotka se chová pouze podle obecných fonologických pravidel. Pokud jde o délku, znamená to, že hláskování může být důvodem dloužení (slabičný prostor přidaný), ale nikoli krácení (slabičný prostor odstraněný). Proto autorka musí nejdříve ukázat, že alternace typu *dům - domu* a *žába - žabka* nepředstavuje krácení, ale naopak dloužení.

To, že hláskování není schopné provést zvláštní fonologickou komputaci, je relevantní při analýze hypokoristik, jejichž centrální kus je „*partial overwriting*“ (str. 35 elektronické

verze). Nepochybně se zde jedná o komputaci, přesněji o fonologickou komputaci (to je taky jasné z pozn. 7 na str. 35, která popisuje, jak tato komputace funguje v OT). Fonologie musí vědět, že má nejdříve odstranit existující slabičné jednotky a potom spojit segmenty s vloženým řetězcem CVC, začínající vlevo. Aby nemusela říci, že vložení CVC způsobí tu fonologickou komputaci, a také protože nějak musí rozlišit mezi vloženým slabičným materiálem, který vynutí přepsání, a jiným, který se jen vloží bez přepsání, autorka uvádí ukazatel (*pointer*). Není mi jasné, k čemu slouží (v lexikálním zápisu CVC ukazuje na třídu kořenů, spíše než na obyčejnou NP, s totožným výsledkem), ale autorka představuje důvod, proč se přepsání koná: protože existuje ukazatel. Oklika přes ukazatel nemění nic na tom, že vložení CVC fonologickou komputaci způsobit nemůže: ani čisté vložení ani ukazatel nejsou odpovědné. Celkem analýza hypokoristického zkrácení zcela přesvědčivá není: nepoužívá základní vlastnost hláskování, možná zbytečně zavádí ukazatel a ani empiricky nefunguje. Na str. 32 autorka představuje typ *Artur*, jehož hypokoristikum je *Art'a*. Kupodivu se tento typ ale nikde dále už neobjevuje: jeho zkrácení nevytvoří CVC, ale CVCC, takže templát CVC, který autorka vloží, nemůže být ten správný. Zkracující algoritmus spíše vezme všechny segmenty zleva až do druhého vokálu (a ten vynechá). Zkracující algoritmus v angličtině je snad podobný: na str. 32, pozn. 5 autorka tvrdí, že gemináta *mm* v hypokoristiku *Tommy* (od *Thomas*) není relevantní, ale to není zcela jisté. V angličtině se laxní vokály objevují jen v uzavřené slabice. První vokál v *Tommy* však je laxní [ɔ], a tak graficky *mm* skutečně uzavře slabiku.

V této souvislosti kladu M. Zikové otázku obecnější povahy týkající se empirické báze práce: Jak získala příklady, které pro analýzu používá, jestli jsou reprezentativní v nějaké množině (např. v korpusu), jestli existují protipříklady a jaká je proporce mezi příklady a protipříklady. Protože v práci se to neuvádí, čtenář může nabýt dojmu, že empirická situace je jednoznačná a čistá, i když tak tomu v jazyce často skutečně není. Jeden příklad je na str. 48 (31) *Daniel* - FAM *Dan* (mask.) / *Dana* (fem.) - CLS *Dáň-a* (mask. / fem.). Protiklad FAM vs. CLS je absolutně centrální pro analýzu hypokoristik, ale autorka uvádí pouze jedno slovo s oběma tvary, které o existenci tohoto protikladu svědčí.

Centrální generalizace při analýze deminutiv je ta, že jen mask. dluží, nikoli fem. (o neutr. není řeč). Hojné případy, kde u fem. k dloužení dojde (*kniha* - *kníž-ka* atd.) jsou odstraněny tím, že proces není synchronně aktivní (typ *knížka* je tedy supletivní). Čtenář by rád věřil, že autorka tím ustavila dosud neznámou generalizaci, ale empirická podpora může pro ni být slabá (jen čtyři slova na str. 58 (14)). Autorka upřesňuje, že jde o nedávno přejatá slova, ale neříká, jak na tato čtyři slova přišla, jsou-li reprezentativní pro neologismy, v nějakém korpusu atd. Taky se čtenář nedozví, že některá z těchto čtyř slov mají také tvary s dloužením (*mikínka*, *amfórka*).

Další případ jsou anglická hypokoristika: je to vzor dekompozice, kterou autorka provádí, ale čtenář se nikdy nedozví, jaká vlastně je empirická generalizace. Na str. 33, (8) autorka tvrdí, že zkrácení vyplní templát CVC (*Thomas* → *Tom*), ale na str. 36 je řeč o *brother* → *bro* a *moment* → *mo*, kde výsledek krácení je CCV a CV. Autorka o tom nemluví, a rozporná data se uvádějí bez uvažování o tom, co pro analýzu znamenají.

Jiná záležitost je ta, že predikce předváděných analýz někdy nejsou upřesněné ani ohodnocené. Na str. 65-66 autorka ukazuje, že typ *žáb-a* je lexikálně krátký a dluží kvůli

projekci KP, která hláskuje CV. KP je představena jako „declensional stem“, což znamená, že je přítomný v každém skloňovaném tvaru v češtině. Proto se očekává, že všechny kořeny s lexikálně krátkou samohláskou dlouží. Ptám se tedy, jak lze v tomto rámci vysvětlit, že dloužení typu *žáb-a* se objevuje jen u feminin na *-a*.

Na str. 76 (51) jsou představeny čtyři způsoby, jak se v češtině vyjadřuje stupeň. Jsou morfologicky a syntakticky různé, ale podle autorky mají společnou projekci DEG. Nevypadá to, že sloučení DEG je nějak omezené, takže se předpokládá, že cokoliv může dostat DEG, a tedy reduplikovat. Byl bych rád, kdyby se k tomu autorka vyjádřila. V tomto kontextu autorka zmiňuje na str. 77 (53), že ve dvojitých deminutivech *-ik* nemůže být druhé (*-eč-ek*, *-ič-ek*, ale **-eč-ík*, **-ič-ík*). Je to zajímavé a zásadní pozorování. V autorčině systému je *-ek* nezávislý kořen a sufix *-i* (z čehož bude *-ik*) by měl být schopný se s *-ek* sloučit, vygeneruje tedy **-eč-ík*, **-ič-ík*. Ptám se, proč se *-i* s *-ek* spojit nemůže.

Z mého hlediska má habilitační práce M. Zikové zásadní význam už tím, že se čtenář dovídá o češtině nové vlastnosti, které předtím nebyly v lingvistice objeveny. Např. že deminutiva na *-ek* / *-ik* buď mají jen citový význam (*rum-ík*), nebo dva významy: citový a měnící velikost (*neht-ík*). Anebo že *-i* / *-í* v *tatinec*, *ručička* a *mladík* je stejná jednotka; že deminutivní dloužení je synchronně produktivní jen u maskulin, nikoli u feminin; že význam hypokoristik je vlastně familiárnost (všechna) a blízkost (některá). I když dekompozice těchto kategorií má vzor v jiných jazycích a je popsána v literatuře, aplikace na češtinu je nepochybně úspěšná a cenná a obohacuje naše znalosti jak o češtině, tak o jazyce.

Po teoretické stránce je hlavním cílem práce vybudovat soudržnou funkční sekvenci v syntaxi, která uváděné kategorie seřadí podle nanosyntaktických zásad a s explicitními lexikálními jednotkami, které k tomu patří. Tento originální přístup je podle mého mínění úspěšný. Je jen škoda, že autorka její nanosyntaktická řešení nesrovnává s řešeními v jiných dnes vlivných teoretických modelech (DM, kartografie); mohla by tak snad získat další argumenty ve prospěch teorie, již zvolila.

Fonologie je v předložené práci celkem sekundární: slouží jako nástroj, který musí být schopen fonologický materiál, který je vhodný na vložení, nabídnout, a různé kusy pak umí spojit. Při tom musí všechny operace dříve uvedené povinnosti odpovídat: vložení umí být jen aditivní. Může fonologický kus přidat, ale neumí nic odebrat ani komputaci provést. Autorka zde důmyslně přizpůsobuje Johnův (2014) rozdíl mezi jádrem s kořenovým bodem a jádrem bez toho bodu. Stačí vložit jeden nebo druhý, a reprezentace sama vynutí očekávaný výsledek, tj. dloužení celé melodie (*pure lengthening*, když bod není přítomný) nebo jenom části (*qualitative lengthening*, bod je přítomný). Komputace pak je jen čistě fonologická, a musí být ve fonologii obecná.

To je při *pure lengthening* bez potíží: bezbodové jádro dostává bod od souseda. Ale mechanismus při *qualitative lengthening* vyžaduje selektivní rozložení přítomných elementů, a autorka nastavuje řízení, podle kterého se rozloží jen nezávislé elementy (a to jsou hlavy i plovoucí elementy). Dodává, že závislé elementy musí být odstraněny, ale neupřesňuje, že pro to není žádný důvod, ani v teorii ani jinde v češtině: jediný důvod, jak se k tomu dostat, je to, co pozorujeme: $e \rightarrow ii$, $o \rightarrow uu$, $o \rightarrow aa$. Jinde v jazyce to neplatí, a autorka by bývala mohla o tom uvažovat: při palatalizaci před *-e* (na př. lok. sg. *louk-a* - *louc-e*) se palatální element I

rozloží, ale to na druhý element A v samohlásce *-e* nemá žádný vliv. Bylo by proto potřeba, aby autorka ukázala, jak ztrátu závislých elementů motivuje. (Motivace je nutná, protože fonologická komputace nemůže být podle vložených jednotek specifická: je jen všeobecně fonologická.)

Rozdíl mezi $o \rightarrow uu$ a $o \rightarrow aa$ je pak hlava *v o* (U nebo A, takže jsou v češtině dvě fonologicky různá *o*). Tím se autorce podařilo elegantně popsat trojdílnou alternaci krátkého *o*. Alternace $u \rightarrow ou$ je však složitější. K ní autorka potřebuje plovoucí A, který se při prodloužení do vloženého jádra zakotví, ale nikdy se ve vlastním jádře neobjeví. To je hodně idiosynkratické chování plovoucího elementu, které musí být nějak přesně na toto prodloužení omezeno. Autorka by měla odpovědět, jak se plovoucí elementy chovají v češtině jinde, a v případě, že situace je různá, jak fonologická komputace ví, že tento element se chová tím způsobem, ale jiné elementy jinak. _Existuje literatura o tom, že jednotlivé segmenty nebo elementy se chovají podle pokynu, který je součástí jejich lexikálního zápisu.

Situace pak je jiná na str. 21-22 kde jde o templatickou alternaci v iterativech. Autorka tvrdí, že templat nejen řídí délku, ale taky přidává element A, který působí snižování samohlásky, tj. $o \rightarrow aa$ v *otočit - otáčet*. To ale důvod pro snížení být nemůže, protože A přidané k A+U (= o) nemění nic: dvojitě A plus U pořád dává o. Mimo to proti přítomnosti A v templatě svědčí hojná iterativa, v nichž se kořenová samohláska nesníží (*pít - pijet, minout - mijet, klidit - klížet* atd.), nebo naopak se zvyšuje (*hledět - hližet, jezdit - jíždet, pustit - pouštět, myslit - myšlet, -bídnout - -bízet* atd.). Autorka také tvrdí, že templatický A nesnižuje jen kořenovou samohlásku, ale též tematickou: $o \rightarrow aa$ plus $i \rightarrow e$ v typu *otočit - otáčet*. Nebere však v úvahu, že tematické třídy se při iterativaci mění bez vlivu fonologie: iterativa nejen vytvoří slovesa s tematickým elementem *-e-*, ale také s elementy *-a-* a *-ova-*. Takže alternace *-ou-* s *-e-* / *-a-* (*minout - mijet, -bídnout - -bízet, pnout - -pínat, vyslechnout - vyslýchat*), *-ě-* s *-a-* (*letět - létat, vidět - vidat*) nebo *-i-* s *-a-* (*skočit - skákat*) atd. se těžko dají chápat jako výsledek fonologické komputace, ani neodpovídají tomu, že by iterativní derivace A přidala. Hypotézu templatického A v iterativech by tedy měla M. Ziková explicitněji objasnit.

Autorka fonologické jednání umístí v teorii CVCV a při jednotlivých analýzách zavede působení, která se současným stavem teorie kompatibilní nejsou. Je si toho samozřejmě vědoma, ale nesnaží se ani popsat inovace (čtenář se nedozví, v čem je to, co čte, nestandardní), ani je motivovat, ani uvažovat o jejich následcích nebo predikcích (v češtině nebo jinde). Jenom úzce sleduje její ostře omezený empirický předmět a dovoluje vše, co k tomu potřebuje. Jen v poznámce 14 na str. 74 upozorňuje, že dál o té záležitosti řeč není a v této práci ani nebude. Od habilitační práce se dá očekávat, že nebádá jen v uzavřeném empirickém a teoretickém prostoru, bez ohledu na to, co se děje jinde v prozkoumaném jazyce, jak se zavedené analýzy shodují s analýzou vybranou, anebo případně s jinými teoriemi. Motivovat inovace a jejich vložení v teorii je ve vědě zásadní, stejně jako upřesnění konsekvencí a predikcí. Předložená práce k takovému uvažování přímo nabádá, sama ho ale nepředstavuje.

V případě, že čtenář teorii CVCV zná (ale jinak ne), přijde na to, že v předložené práci minimální slabičná jednotka není CV (což v současném stavu teorie platí), ale cokoliv: lexikální zápis může obsahovat jen C (deminutivum *-ek*) nebo jen V (deminutivum *-i*), nebo

VC (hypokoristické dloužení). Dál odhadne v (46) na str. 74-75, že přísně alternující slabičný řetězec CVCV je vynucený na povrchu, nebo snad po každém vložení fonologického materiálu (?): tím VCCV je opravená automatickým vložním V uprostřed CC, a CVVC naopak dostává C mezi VV. Autorka neuvádí důvod, proč to tak má být, jaká případně je výhoda teoretická nebo empirická, ani neukazuje, jaké by byly potíže, kdyby minimální jednotka byla CV, nebo jak by vlastně řešení s jednotkami CV vypadalo.

V tom rámci zavádí autorka dva morfémy dloužení: VC a CV. První musí být vložen vlevo od cílového jádra, druhý vpravo, a to protože jinak by špatně stvořený slabičný řetězec (tj. od CVCV různý) nastal: CVCV + [VC] → C[VC]CV, CVCV + [CV] → CV[CV]CV. Takže rozdíl mezi VC a CV slouží k jejímu umístění: když dloužená samohláska je na slabičnou strukturu citlivá, rozložení melodie je doprava, jinak je doleva. Ale čtenář se pak může ptát, proč je třeba zakódovat místo zakotvení v lexikální fonologické podobě: jak autorka přesvědčivě ukazuje, musí každá vložená slabičná jednotka vědět, kam se má zakotvit (stejně jako infixy). Podle autorky je ten pokyn pouze „u posledního jádra aktuálního řetězce“, a podoba VC nebo CV rozhoduje, jestli se jednotka vloží vlevo nebo vpravo. Infixy však nemají jen pokyn, u které jednotky se mají zakotvit, ale součástí instrukce je také, jestli zakotvení je vlevo nebo vpravo. Podle systému nastavenému na str. 74-75 v okolí (46), nic nebrání tomu, aby vložená jednotka byla jenom [V] v obou případech: řetězce C[V]VCV a CV[V]CV budou automaticky na C[V]CVCV a CVC[V]CV opraven.

Mimo uvedených bodů (porozumění sémantické struktury v deminutivech a hypokoristicích, elegantní vytvoření důsledné funkční sekvence v syntaxi, inovace ve fonologické teorii ve prospěch dekompozice) pokládám za hlavní příspěvek habilitační práce M. Zikové ukázání cesty, kterou autorka otevírá k odstranění morfologických (anebo syntaktických) diakritik. Nikdo nepochybuje, že fonologická komputace je morfosyntaktickou informací ovlivněna. Někteří autoři jen opisují to, co se pozoruje, např. „dojde k palatalizaci před -e, ale jen když -e reprezentuje dativ singuláru“, nebo „poslední kořenový vokál se dlouží, ale jen když tvar je deminutivum“. Generativní přístup k jazyku je od samého začátku modulární, což zakazuje použití cizího vokabuláře ve fonologii, k níž morfosyntaktické kategorie patří. Ale fonologická teorie od SPE vesele (a víceméně vědomě) porušuje modularitu a pokračuje v uvádění morfosyntaktických informací ve fonologické komputaci bez toho, aby tato informace byla do fonologického vokabuláře přeložena. Předložená práce však ukazuje, jak je možné morfosyntaktickou informaci přeložit do fonologického vokabuláře, který pak fonologickou komputaci ovlivňuje. Tedy hypokoristické (spíše: blízkost k mluvčího) a deminutivní dloužení jsou jistě způsobeny morfosyntaktickou kategorií, ale fonologie o tom nic neví, protože dostává jen VC / CV. Tento výsledek je možný jen díky dekompozici.

Autorka také elegantně předvádí, co to vlastně znamená, když se lexikální jednotka přestává účastnit určité alternace, která u jiných jednotek zůstává živá: získá další syntaktické projekce (hustí se syntakticky) a tím vyslovuje větší porci syntaktického stromu, včetně těch, které dloužení působí. Takže „lexikální výjimka“ *brok*, která se při deminutivizaci nedlouží (*broček*), obsahuje jen více syntaktického materiálu než „pravidelný“ *krok*, který se dloužení účastní (*krouček*). Fonologie o tom nic neví a žádné diakritikum ani ve fonologii ani v

lexikonu není třeba. Otázka pak bude, jestli se tento způsob udržení modularity dá rozšířit na jiný případ, snad na všechny případy, kde je fonologie morfosyntaktickou informací ovlivněna. Analýza představená a používaná v habilitační práci tedy nabízí pro současnou teoretickou jazykovědu slibnou cestu jak pro fonologii, tak pro syntax: potřeba syntaktické dekompozice je zjištěna fonologií. Důkazem toho je můj posudek: práce je inovativní, nabízí originální řešení, a právě takové práce dávají vědě inspiraci k diskusi, která je pro posun vědeckého poznání nezbytná. Pro brněnskou bohemistiku je pak tato práce mimořádně cenná, protože mezinárodní jazykověda dostává precizní nabídku možnosti sloučení dvou mezinárodně vlivných lingvistických teorií (nanosyntax a CVCV), a to na základě češtiny. Z tohoto hlediska je velmi důležité, že vyšla v zahraničním vydavatelství a že je psána anglicky. Druhý cenný přínos práce speciálně pro bohemistiku je, že přináší zcela nové poznatky o vlastnostech češtiny.

Vzhledem ke všemu, co jsem řekl, bez sebemenšího váhání konstatuju, že předložená práce splňuje a určitě i překračuje požadavky na habilitační práce v oboru český jazyk, a jsem přesvědčen, že by mohla být jako habilitační spis přijata i na těch zahraničních univerzitách, které znají institut habilitace.